

‘Mijn moeder durft
persoonlijk en kwetsbaar
te zijn, daarom weet ze
je te raken’

**Sam de Bruin (28) over haar moeder, televisiepresentator
en Sinterklaasjournalicoon Dieuwertje Blok (62).**
(Vanwege de coronacrisis kon er geen foto worden gemaakt)

Ik ben vernoemd naar de opa van mijn moeder, Salomon – Sam – Gazan. Zijn vrouw was zangeres en cabaretière Stella Fontaine en zij was best beroemd in haar tijd. Mijn moeder heeft verteld hoe haar bekendheid hen – en indirect dus ons allemaal – heeft gered. Sam en Stella waren al in de Hollandse Schouwburg, van waaruit de Joden werden afgevoerd, toen iemand van de Joodse Raad haar herkende. Hij bleek een groot fan en liet haar en Sam naar huis gaan. Daarna zijn ze met hun dochter, mijn oma dus, ondergedoken.’

‘Ik vind het gênant om te zeggen, maar mijn Joodse verleden boeide mij nooit zo. Natuurlijk weet ik er wel wat van, maar ergens voelde het als een ver-van-mijn-bedshow. Tot mijn moeder me tijdens Open Joodse Huizen meenam naar het huis waar Sam en Stella ondergedoken hebben gezeten. Toen kwam het opeens dichtbij. Mijn moeder kan goed verhalen vertellen. Ze durft persoonlijk en kwetsbaar te zijn en daarmee weet ze je te raken.’

‘Mijn ouders zijn gescheiden toen ik drie was en mijn broertje één. De scheiding verliep op zich soepel, maar de tijd erna was wel instabiel. Ik nam al vrij snel een beschermende rol aan ten opzichte van mijn broertje en mezelf. Ik werd erg gesloten en wist niet hoe ik met mijn emoties moest omgaan.’

‘Ik heb mezelf toen aangeleerd hard te zijn en bouwde een muur om me heen. Pas toen ik op mijn 20ste voor het eerst verliefd werd, ging ik een beetje open. Het was een verademing om te merken dat die gevoelens en emoties dus ook in mij zitten.’

‘De afgelopen jaren ben ik veel bezig geweest om die kwetsbare kant te omarmen en te leren mijn emoties te tonen. Ik ben meer gaan praten en delen met mijn moeder. Dat ging er soms best hard aan toe. Mijn moeder voelde zich vaak aangevallen en schoot dan in de verdediging. Als onderdeel van dat proces heb ik een podcast gemaakt, waarin we in gesprek gaan over verzet en verzoening en wat dat voor ons beiden betekent. In dat gesprek schiet zij meteen in haar rol van interviewer; ze neemt onmiddellijk de regie van het gesprek over. Bij het terugluisteren hoorde ik dat opeens duidelijk. Toen ik het haar liet horen schrok zij er ook van.’

FAMILIEHISTORIE

Dieuwertje Blok (1957) is radio- en tv-presentator. Ze begon in 1980 als omroepster voor de KRO en presenteerde vele programma's. Na een korte afwezigheid keerde ze begin jaren negentig terug als presentator van Ontbijt TV. Sinds 2001 is ze het gezicht van het Sinterklaasjournaal. Elk jaar geeft ze voorafgaand aan 5 mei Vrijheidscolleges op basisscholen.

Ze is de middelste van de drie dochters van historicus Dick Blok en Henny Gazan. Met fotograaf Paul de Bruin kreeg ze twee kinderen: Sam (28) en Mick (26). Ze is getrouwd met radiopresentator Peter de Bie.

Sam de Bruin (1991) studeerde Media en Cultuur aan de Universiteit van Amsterdam en Cultural Economics and Entrepreneurship aan de Erasmus Universiteit Rotterdam. Ze werkt nu als officemanager bij een architectenbureau.

Haar broer Mick (1993) is net afgestudeerd en is gestart als psycholoog bij het Sinai Centum.

‘Inmiddels hebben we een nieuw evenwicht gevonden. We zijn elkaars gelijken. In de periode dat mijn moeder minder werk had, een jaar of vier geleden, deelde ze haar twijfels en angsten met mij. Dat vond ik fijn; ik leerde dat mijn moeder geen supermens is bij wie alles vanzelf gaat. Omgekeerd durf ik nu zelf ook opener te zijn en mijn moeder leert nu ook dingen van mij.’

‘Mijn moeder leidde altijd een heel leven. Ze kon doen en laten wat ze wilde, maar toen ze Ontbijt TV ging presenteren, werd ze plotseling bekend en dat vond ze lastig. Ze is niet altijd blij met de aandacht die ze krijgt van mensen die ze niet kent. Nog steeds niet. Als we samen ergens in een openbare gelegenheid zijn, komt er altijd wel iemand naar haar toe; kinderen die haar kennen van het Sinterklaasjournaal of mannen die vroeger een crush op haar hadden. Mijn moeder heeft niet altijd zin in die aandacht. Ik vind het soms ongemakkelijk te zien hoe ze zich dan afsluit.’

‘Vrijheid is essentieel voor mijn moeder en die waarde heeft ze ons meegegeven. Dat deed ze heel intuïtief; ze deed wat ze dacht dat goed was. Er zijn mensen die dikke opvoedingsboeken lezen, maar mijn moeder vertrouwt op haar intuïtie. Dat heb ik ook. Vriendinnen van mij kunnen zich zorgen maken over een bevalling, maar wij niet. “Je lichaam is ervoor gemaakt”, zegt mijn moeder dan. “Het weet wat het moet doen.”

Bij vrijheid hoort ook dat je rekening houdt met elkaar en de vrijheid van anderen respecteert. Ze heeft ons geleerd altijd op onze hoede te zijn voor discriminatie en uitsluiting en vooral onze eigen keuzes te maken. Dat heeft mij veel zelfvertrouwen gegeven.’

‘Toen wij klein waren, gingen we naar zomerkampen waar we met kinderen uit de hele wereld opdrachten deden. Ik herinner me dat we in groepjes eerst allemaal een stad moesten bouwen. Vervolgens werden de bouwsels doorgeschoven, ging er harde muziek aan en moesten we elkaars bouwsels stukmaken. Dat vond ik verschrikkelijk. Ik weigerde, maar de meesten deden wat er van ze verwacht werd. Toen iedereen daarna zijn vernietigde stad terugkeerde met de opdracht deze vrijwel zonder materiaal

‘Ze leerde ons altijd op onze hoede te zijn voor discriminatie en uitsluiting en onze eigen keuzes te maken’

'Ik heb een kind met een geheim en een kind als een open boek. Waar mijn zoon Mick heel open is, geeft Sam zich niet gauw bloot; je moet haar echt veroveren. Ze is een zelfstandig denkend mens en totaal ongevoelig voor groepsdruk. Toen ze terugkwam uit dat kinderkamp en me dat verhaal vertelde, dacht ik: yes, wat een heerlijk kind heb ik toch! Zoiets kun je niet opleggen, je kunt het alleen voorleven.'

'Sam is niet bang mij een spiegel voor te houden. Van haar kan ik dat hebben. We zijn heel verschillend. Ik werd vroeger makkelijk verliefd en heb veel besluiten impulsief genomen. Sam niet; zij denkt goed na. Ik ben gewend duizend dingen tegelijk te doen. Dan luister ik met een halfoor en daar wijst ze me dan op. Zij leert me om met aandacht te luisteren.'

'Ik heb me destijds vreselijk schuldig gevoeld over de scheiding en daardoor durfde ik geen grenzen te stellen. Er viel met mij overal over te onderhandelen. Toen ik iets met Peter kreeg, veranderde dat. Die had ervaring met opvoeden. Sam heeft gelijk als ze zegt dat vrijheid bestaat bij de gratie van afspraken.'

weer op te bouwen, viel bij veel kinderen het kwartje.'

'Een andere keer werd de groep in drieën verdeeld; een zat op de grond, een op stoelen, en een op van die hoge barkrukken. We moesten allemaal een kunstwerk maken. De kinderen op de grond kregen per persoon één blaadje papier en een viltstift. De hoogste groep had het meeste en het beste materiaal. Na afloop kreeg de hoge groep alleen maar complimenten en de lage groep, waartoe ik behoorde, werd de grond in geboord. De leiding nam hierin het voortouw en al snel zag je dat iedereen meedeed. Dat was een heftige ervaring en achteraf gezien een grote les: mensen kunnen zich maar al te makkelijk zomaar tegen een groep keren.'

'In die periode merkte ik voor het eerst hoe ik in elkaar zit en wat ik van huis uit heb meegekregen. Ik ben geen meeloper, ik gebruik alleen mezelf als kompas. Net als mama.'

'In de keuken ben ik de enige die mijn moeder om zich heen kan hebben. Wij zijn goed op elkaar ingespeeld. We zijn ieder met ons eigen ding bezig,

In 1991, Sam is een paar maanden oud. Diewartje Blok: 'Zo kon ik uren doorbrengen.'

brenge elkaar op ideeën, leren van elkaar en intussen praten we bij.'

'Thuis was altijd veel lichtheid, vrolijkheid. We zijn goed in grappen en grollen en kunnen elkaar eendeloos verhalen en anekdotes vertellen, maar het werd zelden persoonlijk. Nu mijn broertje en ik ouder zijn, is dat veranderd. We nemen niet altijd meer genoeg met een goede grap, maar vragen door.'

'We zijn heel liefdevol opgevoed. Er werd veel geknuffeld, we kregen veel vrijheid en vertrouwen. Ik wil mijn kinderen later dezelfde liefde en gezelligheid meegeven, maar ik zal wel meer grenzen stellen. Een kind heeft grenzen nodig. Dat hoort bij opvoeden. Vrijheid zonder grenzen wordt makkelijk onverschilligheid.' □

➔ **Lees volgende week** het interview met Petro Kools, partner van chef-kok Margo Reuten. 'Ze kan urenlang met chips voor de tv liggen, het liefst voor Disneyfilms. De kleuren en vormen die daarin voorbijkomen, zijn een inspiratie voor haar gerechten en schilderijen.'